

STOWARZYSZENIE TRADYCJI WOJSKA POLSKIEGO W SŁUŻBIE HISTORII I OJCZYZNY

ZBRODNIA KATYŃSKA
— PAMIĘĆ, KTÓRA TRWA —

DĘBY PAMIĘCI
ŻYWE POMNIKI HISTORII

Powinność dla Ojczyzny nie zgaśnie do zgonu
C. Godebski

Oddajemy w Państwa ręce folder poświęcony powstaniu i działalności Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego, historii koszar wojskowych, miejscu pamięci o żołnierzach Garnizonu Mrągowo i ofiarach Zbrodni Katyńskiej. Publikacja przybliży ideę powstania obelisku i tablic pamiątkowych oraz inicjatywy sadzenia **Dębów Pamięci** – symboli hołdu składanego polskim oficerom zamordowanym w 1940 roku.

Pamięć o historii jest jednym z fundamentów tożsamości wspólnoty. W przestrzeni publicznej, szczególne miejsce zajmują symbole, które przypominają o ludziach, wydarzeniach i wartościach ważnych dla kolejnych pokoleń. Jednym z takich miejsc pamięci jest obelisk uwieczniający żołnierzy Wojska Polskiego Garnizonu Mrągowo. Ścieżka edukacyjna, składająca się z 14 plansz ukazuje genezę powstania infrastruktury wojskowej oraz część poświęconą jednostkom wojskowym stacjonującym w koszarach po II wojnie światowej.

Tablice pamiątkowe przypominają o ofiarach tragicznych wydarzeń, jakimi była Zbrodnia Katyńska. Wśród pomordowanych byli oficerowie Wojska Polskiego i przedstawiciele elit państwowych. Ich los zobowiązuje nas wszystkich do zachowania prawdy historycznej i przekazywania jej kolejnym pokoleniom.

Szczególnym dopełnieniem idei upamiętnienia jest inicjatywa sadzenia **Dębów Pamięci** – żywych symboli trwałości pamięci i szacunku dla ofiar. Każdy posadzony dąb staje się znakiem hołdu oddanego konkretnemu bohaterowi, a jednocześnie lekcją historii dla młodego pokolenia. W ten sposób pamięć o ofiarach nie pozostaje jedynie zapisem w dokumentach czy na kamiennych tablicach, lecz trwa również w naturze i w świadomości społecznej.

Strażnikiem pamięci o historii i wartościach, które kształtowały losy naszej Ojczyzny jest młode pokolenie. Niech symbole pamięci – obelisk, kamienne tablice i **Dęby Pamięci** będą dla niego inspiracją do refleksji nad znaczeniem służby, odpowiedzialności i patriotyzmu. Każdy z tych dębów przypomina, że pamięć o bohaterach trwać będzie tak długo, jak długo ją będziemy pielęgnować w sercach i w działaniach. To od młodzieży zależy, czy pamięć o bohaterach i ofiarach historii pozostanie żywa i stanie się trwałą częścią naszej wspólnej tożsamości.

ZARZĄD
STOWARZYSZENIA TRADYCJI
WOJSKA POLSKIEGO
MRĄGOWO

GENEZA STOWARZYSZENIA TRADYCJI WOJSKA POLSKIEGO

Mrągowskie środowisko wojskowe swoją aktywność społeczną realizowało od 1982 r. w Związku Byłych Żołnierzy Zawodowych a po zmianach jego nazwy w Związku Żołnierzy Wojska Polskiego jako koło nr 8 Oddziału Wojewódzkiego w Olsztynie. Przedstawiciele koła wchodzili w skład władz Oddziału oraz byli delegatami na Krajowe Zjazdy Delegatów Związku. Rozwój samorządności w kraju stworzył możliwość samodzielności działania środowisk terenowych, czemu nie zawsze sprzyjała struktura organizacyjna Związku.

W wyniku szeregu dyskusji w kole i uzgodnień z nie zrzeszonymi sympatykami powstała inicjatywa powołania samodzielnego stowarzyszenia kultywującego tradycje Wojska Polskiego w oparciu o dorobek dotychczasowego Związku. Zebranie 21 członków założycieli odbyło się 22 lutego 2013 r., na którym została przyjęta nazwa stowarzyszenia jako Stowarzyszenie Tradycji Wojska Polskiego, uchwalony został jego statut oraz wybrany 3 osobowy komitet założycielski (Stefan Gojło, Witold Maj, Wiesław Kuchciński) do reprezentowania Stowarzyszenia przy jego rejestracji w Krajowym Rejestrze Sądowym.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Olsztynie z dnia 25.04.2013 r. Stowarzyszenie Tradycji Wojska Polskiego zostało wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod pozycją 0000458920.

Na zebraniu ogólnym w dniu 12.06.2013 r. zostały wybrane władze Stowarzyszenia: zarząd oraz komisja rewizyjna. W dniu 24.05.2013 r. odbyło się ostatnie zebranie koła nr 8 Związku Żołnierzy Wojska Polskiego, na którym jednogłośnie podjęto uchwałę o samorozwiązaniu tego koła.

Założycielami Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego byli:

1. Stefan GOJŁO	12. Roman KIEŁBASA
2. Witold MAJ	13. Marek KŁOSOWSKI
3. Wiesław KUCHCIŃSKI	14. Edward ZALEWSKI
4. Andrzej MELZACKI	15. Mirosław PAJĄK
5. Ryszard SIEMIENIEC	16. Tomasz WITKOWICZ
6. Janusz GRUSZCZEWSKI	17. Bogusław BOROWIEC
7. Henryk PĘDZICH	18. †Franciszek PUŁAWSKI
8. †Zygmunt SZMIT	19. Jerzy PASIUK
9. †Wiesław CHAJDZICKI	20. Kazimierz CHODKIEWICZ
10. Mariusz WYSZKOWSKI	21. †Józef BARANOWSKI
11. Ryszard FERENIEC	

22 LUTEGO 2013 r. – ZEBRANIE ZAŁOŻYCIELSKIE STOWARZYSZENIA TRADYCJI WOJSKA POLSKIEGO

Marek FURMANEK, Ryszard FERENIEC,
Kazimierz PIĄŚCIK, Czesław PIETRZAK

Prezes Stowarzyszenia Stefan GOJŁO, Andrzej MELZACKI

Edward ZALEWSKI, Tomasz WITKOWICZ,
Kazimierz CHODKIEWICZ, Henryk SIENKIEWICZ

Ryszard WOJCIK, Ryszard SIEMIENIEC, Józef BARANOWSKI,
Franciszek PUŁAWSKI, Tomasz WITKOWICZ

Wiesław CHAJDZICKI, Zygmunt SZMIT,

POWSTANIE OBELISKU UPAMIĘTNIAJĄCEGO ŻOŁNIERZY JEDNOSTEK STACJONUJĄCYCH W KOMPLEKSIE KOSZAROWYM W MRĄGOWIE

Powojenna historia Mrągowa jako miasta garnizonowego wiąże się nierozzerwalnie z funkcjonowaniem na jego terenie jednostek wojskowych: 54 Pułku Piechoty w latach 1945 – 1955, 9 Ośrodka Szkolenia Specjalistów Łączności w latach 1955 – 2002 oraz Wojskowego Ośrodka Szkoleniowo- Kondycyjnego od 1960 r.

Istnienie tych jednostek miało wpływ na życie społeczne i gospodarcze, częściowo również na jego rozwój. Z przyczyn naturalnych w pamięci i w świadomości społeczeństwa Mrągowa zapisały się dwie ostatnie z wyżej wymienionych. Po rozwiązaniu w 2002 r. 9 Ośrodka Szkolenia Specjalistów Łączności, Wojskowy Ośrodek Szkoleniowo-Kondycyjny Mrągowo wchodząc w strukturę Garnizonu Warszawa, w opinii społeczeństwa spełnia również funkcję garnizonu mrągowskiego. W pamięci społeczeństwa oraz środowiska wojskowego utrwaliły się wspólne działania kadry i żołnierzy tych jednostek na rzecz miasta Mrągowa. Kadra zawodowa i żołnierze WOSzK aktywnie wspierali funkcjonowanie Wodnego Ochotniczego Pogotowia Ratunkowego. Z obiektów (głównie pływalni) i sprzętu (pływającego i bojerów) tej jednostki korzystała młodzież szkolna. Wysilek żołnierzy 9 OSSŁ był znaczący przy budowie placu noszącego obecnie imię Marszałka Józefa Piłsudskiego, przy budowie sieci gazowej na ulicach Warszawskiej i Wojska Polskiego. Społeczeństwo miasta szczególnie ceni zaangażowanie żołnierzy tej jednostki przy budowie amfiteatru w 1983 r., dzięki czemu miasto zostało wybrane na miejsce szeregu imprez artystycznych o randze przynoszącej chwałę również poza granicami kraju.

Z powyższych przesłanek podczas bieżących kontaktów przedstawicieli społeczeństwa ze środowiskiem wojskowym zrodziła się myśl upamiętnienia tych faktów poprzez ufundowanie przez samorząd miasta tablicy pamiątkowej. Stowarzyszenie Tradycji Wojska Polskiego skupiające przedstawicieli środowiska wojskowego oraz sympatyków wojska wystąpiło w tej sprawie do Burmistrza Miasta Pani Otolii Siemieniec, przyjmując jednocześnie na siebie poniesienia kosztów transportu i posadowienia obelisku na terenie koszar. Wizję artystyczną projektu obelisku i tablicy opracował nieodpłatnie Pan Piotr Dondajewski. Znaczącym elementem tablicy pamiątkowej jest orzeł lotnictwa wojskowego nawiązujący do historii lotniczego garnizonu miasta.

W powstaniu obelisku mieli swój udział członkowie Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego. Poniżej podajemy listę fundatorów.

LISTA FUNDATORÓW OBELISKU

1. BARANOWSKI Józef	27. MELZACKI Andrzej
2. BOROWIEC Bogdan	29. MISIOR Kazimierz
3. BYCZEK Leon	30. PAJĄK Mirosław
4. CHAJDZICKA Sabina	31. PASIUK Jerzy
5. CHAJDZICKI Wiesław	32. PAWLAK Danuta
6. CHRAPLEWSKI Jędrzej	33. PĘDZICH Henryk
7. CHODKIEWICZ Kazimierz	34. PIAŚCIK Kazimierz
8. DYCZKOWSKI Edward	35. PIEKARSKI Józef
9. FERENIEC Ryszard	36. PIETRZAK Czesław
10. FURMANEK Marek	37. PITUCH-KACZOREK Jacek
11. GAŁKA Piotr	38. PRYZMONT Stanisław
12. GOJŁO Stefan	39. PUŁAWSKI Franciszek
13. GORCZAK Andrzej	40. PYTEL Aleksander
14. GRZYBOWSKI Piotr	41. SIEMIENIEC Ryszard
15. GRUSZCZEWSKI Janusz	42. SIEMIENIEC Otolia
16. HANUSZEWSKI Krzysztof	43. SŁOMKOWSKI Grzegorz
17. JABŁOŃSKI Jan	44. SZMIT Anna
18. JEZUIT Jerzy	45. SZMIT Zygmunt
19. KAMIŃSKI Zbigniew	46. SZULC Tadeusz
20. KIEŁBASA Roman	47. ŚLIWIŃSKI Henryk
21. KLECZKOWSKI Marek	48. TOMASZEWSKI Henryk
22. KLEPCZYŃSKI Stanisław	49. TYLIŃSKA Krystyna
23. KŁOSOWSKI Marek	50. WIETRZYŃSKI Mieczysław
24. LUCZEK Piotr	51. WITKOWICZ Tomasz
25. MAJ Grażyna	52. WÓJCIK Ryszard
26. MAJ Witold	53. WYSZKOWSKI Mariusz
27. MAJEWSKI Jan	54. ZALEWSKI Edward

11 LISTOPADA 2014 r. – ODSŁONIĘCIE OBELISKU UPAMIĘTNIAJĄCEGO
ŻOŁNIERZY JEDNOSTEK STACJONUJĄCYCH W KOMPLEKSIE KOSZAROWYM

Posterunek Honorowy przy Obelisku:
st. chor. szt. Mariusz BAŃKOWSKI
st. sierż. Grzegorz SÓŁKOWSKI.

Przemówienie wzygłasza Burmistrz Miasta Mrągowo
Pani Otolia SIEMIENIEC.

Odsłonięcia Obelisku dokonuje Prezes Stowarzyszenia Tradycji
Wojska Polskiego pan Stefan GOJŁO. Na drugim planie
Komendant WOSzK Mrągowo pplk Krzysztof SIKORSKI.

Przemówienie wzygłasza proboszcz parafii św. Wojciecha -
ksiądz prałat Wiesław Świdziński.

Przemówienie wzygłasza Prezes Stowarzyszenia Tradycji Wojska
Polskiego Pan Stefan GOJŁO.

Delegacja składająca wiażankę kwiatów: Henryk Nikonor,
Julian Osiecki, Bogdan Sałgut, Jan Zygmunt Rośleń.

KOLEJNĄ INICJATYWĄ ZAGOSPODAROWANIA TERENU BYŁA ŚCIEŻKA EDUKACYJNA

W ramach Mrągowskiego Budżetu Obywatelskiego na rok 2019 powstała ścieżka edukacyjna poświęcona historii mrągowskich koszar oraz jednostek Garnizonu Mrągowo. Ekspozycja składa się z 15 plansz ukazujących genezę powstania infrastruktury koszarowej, która sięga końca XIX w., krótką historię okresu między obiema wojnami światowymi i najważniejszą część poświęconą jednostkom wojskowym stacjonującym w koszarach po II wojnie światowej.

Pierwszym gospodarzem koszar w latach 1945-1955 był 54 Pułk piechoty wchodzący w skład 15 Dywizji w Olsztynie, potem podporządkowany 22 Dywizji w Giżycku. Po rozformowaniu tej jednostki w Mrągowie utworzono 9 Ośrodek Szkolenia Specjalistów Łączności, który stacjonował najdłużej w obiektach koszarowych - w latach 1955-2002. Ponadto plansze ukazują jednostki i instytucje wojskowe Garnizonu Mrągowo t.j. Wojskowy Ośrodek Szkoleniowo-Kondycyjny powstały w 1960 roku, dyslokowany na Półwyspie Czterech Wiatrów oraz funkcjonujący w latach 1965-1974 Powiatowy Sztab Wojskowy, który miał swoją siedzibę w obecnym budynku Starostwa Mrągowskiego i Urzędu Miejskiego. Dwie plansze poświęcone zostały Stowarzyszeniu Tradycji Wojska Polskiego i genezie posadowienia obelisku poświęconego Żołnierzom Garnizonu Mrągowo, jedna poświęcona bohaterowi Dębu Pamięci – por. Józefowi Borkowskiemu.

Jak wspomniano na początku artykułu ścieżka powstała z MBO na 2019 rok. Pomysłodawcą i inicjatorem jest ppłk dypl. w st. spocz. Witold Maj. Swój wkład w opracowanie wnieśli: płk dypl. w st. spocz. Stefan Gojło, płk w st. spocz. dr hab. prof. Wiesław Łach, ppłk rez. mgr Grzegorz Słomkowski, mgr Teresa Kowalewska. Opracowanie graficzne wykonał ppłk rez. mgr Grzegorz Słomkowski a wykonaniem i montażem zajęła się firma reklamowa „LILKA ART.” z Olsztyna. Dużą życzliwością wykazał się burmistrz Miasta Mrągowo Pan Stanisław Bułajewski, przesuwając środki finansowe przeznaczone na wykonanie projektu na kolejny 2020 rok, za co jesteśmy mu ogromnie wdzięczni. Z przyczyn technicznych i redakcyjnych a później ograniczenia z powodu pandemii koronawirusa, uroczyste otwarcie nastąpiło 15 sierpnia 2020 roku z okazji Święta Wojska Polskiego. Ścieżka została posadowiona na terenie byłych koszar w pobliżu obelisku poświęconemu Żołnierzom Garnizonu Mrągowo. Zachęceni przez Burmistrza już myślimy jak dalej zagospodarować ten teren, czekamy na pomysły naszych członków i nie tylko.

Plansze które znajdują się na ścieżce edukacyjnej.

Widok Ścieżki Edukacyjnej od strony północnej.

15 SIERPNIA 2020 r. – UROCZYSTE UDOSTĘPNIENIE ŚCIEŻKI EDUKACYJNEJ

Przecięcia w stęgi dokonuje Burmistrz Miasta Mrągowo Pan Stanisław BUŁAJEWSKI.

Ścieżka Edukacyjna przygotowana do uroczystego udostępnienia.

Przecięcia w stęgi dokonuje Prezes Stow. arzyszzenia Tradycji Wojska Polskiego płk dypl. w st. spocz. Stefan GOJŁO.

Na tle Ścieżki: H. Pędzich, J. Gruszczeński, J. Pasiuk, S. Stankiewicz.

Uczestnicy uroczystości przy planszach Ścieżki Edukacyjnej.

KATYŃ...OCALIĆ OD ZAPOMNIENIA

Sadzenie Dębów Pamięci to społeczno-edukacyjny program „Katyn... ocalić od zapomnienia”, upamiętniający ofiary zbrodni katyńskiej z 1940 roku. Wywodzi się z potrzeby trwałego i godnego upamiętnienia ofiar Zbrodni Katyńskiej – mordu na 21857 polskich obywatelach – jeńcach wojennych: oficerach Wojska Polskiego, oficerach i podoficerach Korpusu Ochrony Pogranicza, Policji Państwowej, Straży Granicznej i Więziennej osadzonych w obozach jenieckich w Kozielsku, Starobielsku i Ostaszkowie. Zamordowani strzałem w tył głowy i pochowani w bezimiennych grobach od dziesięciu lat są ocaleni od zapomnienia. Sadzone od 2008 roku w całej Polsce Dęby Pamięci mają być pomnikami wszystkich ofiar Zbrodni Katyńskiej.

Głównym organizatorem ogólnopolskiego programu „Katyn... ocalić od zapomnienia”, którego celem jest uczczenie ofiar Zbrodni Katyńskiej poprzez posadzenie 21857 dębów – po jednym dla każdego zamordowanego oficera, policjanta i przedstawiciela polskiej inteligencji jest Stowarzyszenie Parafiada im. św. Józefa Kalasancjusza, które prowadzi centralną ewidencję zasadzonych drzew.

Dęby Pamięci przypominają, że Zbrodnia Katyńska była próbą unicestwienia polskiej elity – tych, którzy swoją postawą, wiedzą i oddaniem stanowili duchową siłę narodu. Ich śmierć miała zatrzeć nie tylko nazwiska, ale także wartości, które reprezentowali.

Symboliczne sadzenie dębów stanowi formę przywracania imion, twarzy i historii konkretnych osobom, które przez lata były skazane na zapomnienie lub przemilczenie.

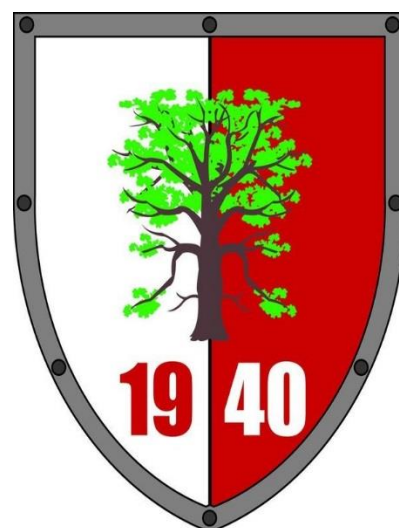
Każdy posadzony dąb to osobna historia – tragiczny los, dramat i bohaterstwo ludzi, którzy zginęli za Ojczyznę.

Dęby sadzone są często przy szkołach i placówkach oświatowych, samorządach terytorialnych, kościołach, placach przykoszarowych czy miejscach związanych z daną osobą, co pozwala lokalnym społecznościom pielęgnować pamięć o swoich bohaterach. W powiecie mrągowskim (Gminy Miejska i Wiejska Mrągowo, Gmina Mikołajki) posadzono do 2025 roku 14 dębów, w kontekście katyńskim imiennie odnoszącym się do niezłomności ofiar oraz trwałego miejsca, jakie zajmują w historii Polski. W 2026 r. ich liczba wzrosła do 16. Cztery Dęby na terenie byłych koszar zostały posadzone z inicjatywy Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego według koncepcji ppłk rez. Grzegorza Słomkowskiego, także autora wizualizacji kamiennych tablic pamiątkowych. Teren ten został objęty opieką Stowarzyszenia.

Upamiętnienie niemal 22 tysięcy osób skrytobójczo zamordowanych i spoczywających w Katyniu, Charkowie, Miednoje, Bykowni poprzez sadzenie Dębów Pamięci, to przede wszystkim nauka wrażliwości na to, co wspólne i co wymaga szczególnej dbałości miłości do Ojczyzny - mądrej, pogłębionej wiedzą i zaangażowaniem. Posadzone dęby będą wzrastać razem z nowymi pokoleniami, ucząc odwagi, prawdy i przywiązania do Ojczyzny.

Sadzenie Dębów Pamięci to nie tylko symboliczny gest, ale świadome budowanie mostu między przeszłością i przyszłością. Pamięć o Zbrodni Katyńskiej to obowiązek, ale także przywilej młodzieży. **Dąb, jako drzewo długowieczne i odporne, został wybrany nieprzypadkowo – symbolizuje siłę, wierność wartościom oraz ciągłość pamięci narodowej.** To drzewo głęboko zakorzenione, rozrastające się ku przyszłości, symbolizuje ciągłość historii i przekazywanie wartości młodym pokoleniom.

Sadząc Dąb, młodzież wyraża szacunek dla ofiar, oddaje hołd nie tylko ich śmierci, ale przede wszystkim ich postawie: wierności przysiędze i Ojczyźnie. Jednoznacznie ocenia i odpowiada za prawdę historyczną, buduje wspólnotę i postawy obywatelskie. Opiekując się drzewem, symbolicznie przejmuje odpowiedzialność za ciągłość narodowej pamięci. Pamięć o ofiarach Katynia nie ma budzić nienawiści, lecz świadomość, odpowiedzialność i dumę z tych, którzy pozostali wierni Polsce do końca. Stowarzyszenie Tradycji Wojska Polskiego będąc organizacją o charakterze wojskowym, ma szczególne predyspozycje do promowania takich wartości jak honor, dyscyplina, odpowiedzialność, i wierność przysiędze. Odgrywa kluczową rolę w kultywowaniu pamięci o Zbrodni Katyńskiej. Działania Stowarzyszenia łączą elementy patriotyczne, edukacyjne oraz religijne. Integrują środowisko lokalne, łącząc różne podmioty – szkoły, samorząd, parafie, rodziny ofiar, jednostki wojskowe – tworząc wspólnotę pamięci. Wzmacniają tożsamość i ciągłość tradycji wojskowej. Stowarzyszenie przypomina, że ofiary Katynia były żołnierzami Wojska Polskiego i funkcjonariuszami państwa, którzy pozostali wierni Rzeczypospolitej do końca. Sadzenie Dębów Pamięci uosabia przedłużenie etosu żołnierskiego, jest aktem nie tylko symbolicznym, ale elementem realizacji misji wychowawczej i patriotycznej.

BOHATEROWIE DĘBÓW PAMIĘCI

por. Józef BORKOWSKI

Bohater i upamiętniająca tablica pamiątkowa

Por. **Józef BORKOWSKI** urodził się 15 stycznia 1906 r. w Kijowie, s. Józefa i Katarzyny z d. Czarnieckiej. Uczęszczał początkowo do IV Gimnazjum w Kijowie (1916-1917), skąd po ukończeniu trzech klas przeniósł się do Gimnazjum Polskiego w Kijowie (przemianowanego po wybuchu rewolucji na Szkołę Pracy nr 47), gdzie ukończył V klasę. W 1923 r. wraz z matką przyjechał do Polski, osiadł w Równem, gdzie kontynuował naukę w Państwowym Gimnazjum im. Tadeusza Kościuszki (1923-1928), otrzymując maturę w 1929 r. powołany do wojska, ukończył kurs unitarny przy Szkole Podchorążych Piechoty Ostrowi-Komorowie (1928-1929), dalej kontynuował szkolenie w Szkole Podchorążych Inżynierii w Warszawie (1929-1932), gdzie został promowany do stopnia podporucznika w korpusie oficerów łączności ze starszeństwem. 15 sierpnia 1931 r. został przydzielony do 1 batalionu telegraficznego w Zegrzu, gdzie był instruktorem (1932-1935), awansując 1 stycznia 1934 r. do stopnia porucznika. W tym czasie ukończył kurs przodowników pływania dla oficerów w Okręgowym Ośrodku Wychowania Fizycznego w Warszawie (1933). W następnych latach był w swoim batalionie kolejno oficerem administracyjno-materiałowym (1935-1938) i dowódcą kompanii (1938-1939). W wojnie obronnej 1939 r. dowodził 55 kompanią telefoniczną. 5 września dowodzona przez niego kompania opuściła Zegrze i wraz z Ośrodkiem Zapasowym telegraficznym pomaszerowała na Lubelszczyznę. Po zakończeniu walk przedostał się do rodziny w Równem.

Aresztowany przez NKWD obwodu rówieńskiego w grudniu 1939 r. w Równem. Śledztwo wszczęto 19 grudnia 1939 r. i osadzono go w miejscowym więzieniu. 28 marca 1940 r. wywieziony do więzienia w Kijowie. Akta śledztwa 2 kwietnia 1940 roku zostały przekazane do NKWD ZSRR. Zamordowany przez reżim sowiecki w 1940 r. Lista wywózowa 041/3-252.

Odnaczony brązowym medalem „Za długoletnią Służbę”.

Żonaty od 27 czerwca 1936 r. z Janiną z d. Porębską (1910-2002), miał córkę Elżbietę (ur. 8 sierpnia 1937 r.). Po wybuchu wojny obie zostały ewakuowane do Równego, skąd pochodziła żona. 13 kwietnia 1940 r. deportowano je do Kazachstanu, skąd wróciły do Polski w 1946 r. Elżbieta (po mężu Zawadzka) ukończyła po wojnie studia medyczne i pracowała jako pediatra w Starogardzie Gdańskim.

Tablica pamiątkowa poświęcona por. Józefowi BORKOWSKIEMU.

Uczestnicy uroczystości przed Dębem Pamięci i tablicą upamiętniającą por. Józefa BORKOWSKIEGO.

Warszawa, dn. 07.04.2022 r.

„wyciąg”

**DECYZJA Nr 1019/KADR
MINISTRA OBRONY NARODOWEJ
z dnia 7 kwietnia 2022 r.**

Na podstawie art. 76 ust. 2, 5 i 8b oraz ust. 8 pkt 1 w związku z ust. 8a pkt 1 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2021 r. poz. 372, z późn. zm.), niżej wymienionych pośmiertnie mianuję na stopień:

KAPITANA

2. por.

BORKOWSKI Józef s. Józefa

r. 1906

MINISTER OBRONY NARODOWEJ

**/-/ z up. Wojciech SKURKIEWICZ
Sekretarz Stanu**

Poświadczam wyciąg:

GLÓWNY SPECJALISTA
WYDZIAŁU DYSCYPLINY WOJSKOWEJ,
ODZNACZEN I MIANOWAN
Departamentu Kadr

Paweł PAWŁOWSKI

Z inicjatywy Prezes Związku Kombatantów RP i Byłych Więźniów Politycznych Koła Powiatowego w Mrągowie Anny Frąckiewicz przy wsparciu Zarządu Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego oraz staraniem Szefa Wojskowego Centrum Rekrutacji w Giżycku ppłk Artura Tomaszewskiego - por. Józef Borkowski został pośmiertnie mianowany decyzją Ministra Obrony Narodowej do stopnia kapitana.

Decyzja Ministra Obrony Narodowej o mianowaniu por. Józefa BORKOWSKIEGO na stopień kapitana.

por. Józef WASILEWSKI

Odsłonięcia tablicy pamiątkowej dokonuje w nuk por. Józefa WASILEWSKIEGO Józef i Pani Barbara MORAWSKA. Asystuje prawnuk Henryk.

Tablica pamiątkowa poświęcona por. Józefowi WASILEWSKIEMU.

Por. **Józef WASILEWSKI** urodził się 10 kwietnia 1908 r. w Wisztokach Polańskiej gminy Oszmiańskiego powiatu, w rodzinie małżonków Józefa i Anny z Rawojców Wasilewskich. Ojciec posiadał dziedziczne gospodarstwo rolne. Pochodzili z drobnej szlachty zaściankowej. Miał dwóch starszych braci. Ukończył Gimnazjum im. Jana Śniadeckiego w Oszmianie. W trakcie nauki w Gimnazjum uczestniczył w występach Teatru Ludowego w Oszmianie. Po ukończeniu Gimnazjum wstąpił do Szkoły Podchorążych koło Krakowa. Po jej ukończeniu wstąpił do Uniwersytetu im. Stefana Batorego w Wilnie na wydział Prawa. Był członkiem Koła Studentów Prawników. Był w Związku Strzeleckim w stopniu kompanijnego. Uczestniczył w 12 Zjeździe Związku Strzeleckiego, który się odbył w Wilnie, w 1937 roku w lipcu. Był oficerem rezerwy przypisanym do 85 pułku piechoty w Wilnie. W roku 1933 w kościele Filipa i Jakuba wziął ślub z Heleną z Rębkowskich. W 1938r. urodził się im syn Józef Marian. Mieszkali na ul. Mickiewicza 19/40. W roku 1939 był na piątym roku studiów, po 17 września trafił do niewoli sowieckiej, do obozu w Starobielsku. W rodzinie jest przechowywany list, który napisał w obozie. Został zamordowany w Charkowie i pochowany koło osady Piatichatki. W 2007 roku został pośmiertnie awansowany na porucznika WP. Jego żona nie wyszła powtórnie za męża i zmarła wdową w 1982r. w Wilnie. Syn Józef Marian ukończył studia pedagogiczne i 45 lat pracował jako nauczyciel, z tego 40 lat w szkole w Rakańcach koło Wilna. Zmarł w 2003 r. w wieku 65 lat. Jego dzieci: syn Józef jest przedsiębiorcą budowlanym. Córka Jolanta jest pedagogiem. Są członkami Rodziny Katyńskiej w Wilnie. Najmłodsze pokolenia Wasilewskich, to ich dzieci: syn Józefa - Henryk jest studentem, studiuje ekonomię na uniwersytecie w Loughborough w Wielkiej Brytanii. Syn Jolanty - Dmitrij jest informatykiem.

Posterunek Honorowy przed tablicą upamiętniającą por. Józefa WASILEWSKIEGO.

Zdjęcie rodziny por. Józefa WASILEWSKIEGO z delegacją Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego.

kpr. rez. Adam Andrzej DOMASZEWSKI

Kpr. rez. **Adam Andrzej DOMASZEWSKI**, syn. Wacława, inż. leśnik, ziemianin, właściciel majątku Seredne w powiecie Kałusz, dawnym województwie Stanisławowskim (dzisiaj Ukraina) Urodził się w 1889 roku. W 1907 r. ukończył IV gimnazjum we Lwowie i zapisał się na Wydział Rolniczy Uniwersytetu Jagiellońskiego, kończąc go na krótko przed wybuchem I wojny światowej. Ukończył także kurs handlowy w Wiedniu. W 1914 wstąpił do Legionów Polskich. Był w szkole podchorążych w Wiedniu. Na wojnę wyruszył jako żołnierz 12 kompanii w składzie 2 pułku na Bukowinę, następnie brał udział w walkach na Wołyniu, nad Stochodem i tam, w guberni zabajkalskiej, 7 listopada 1915 r. został wzięty do niewoli rosyjskiej.

Z punktu zbornego dla jeńców w Darnicy pod Kijowem, gdzie osobno segregowano oficerów (kandydatów oficerskich z cenzusem) oraz oddzielnie szeregowych, podchorążych, a takim był Adam Domaszewski, przewieziony najpierw pod Kazania, a w listopadzie 1916 do Wschodniej Syberii, za Bajkał. Już w marcu 1917 roku pojawiły się wśród żołnierzy rosyjskich pierwsze oznaki zbliżającej się rewolucji. W styczniu 1919 roku zaczęto organizować 5 Dywizję Syberyjską Strzelców Polskich pod dowództwem płk Kazimierza Rumszy. Adam Domaszewski został podoficerem kancelaryjnym i otrzymał przydział do 7 kompanii 3 pułku strzelców i został podoficerem kancelaryjnym. Po kapitulacji dywizji przed bolszewikami w 10 stycznia 1920 r., został rozbrojony i wysłany do robót leśnych, później przeniesiony do obozu jeńców w Krasnojarsku.

Z Syberii powrócił w 1922 roku, a przeżycia z tego okresu były dla niego tak przykre, że nigdy do nich nie wracał w rozmowach.

Odnaczony Krzyżem Niepodległości- Monitor Polski nr.177 z 1938 roku

Aresztowany w listopadzie 1939. Więziony przez NKWD. Zamordowany strzałem w tył głowy w 1940 roku. Pochowany na Polskim Cmentarzu Wojennym w Kijowie - Bykowni.

Adam Andrzej Domaszewski był żonaty ze Stanisławą z d. Garczyńską. Miał trzy córki: Teresę, Helenę i Ewę.

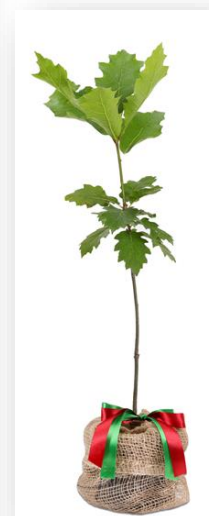

Dąb pamięci pośw ięcony kpr. rez. Adamowi DOMASZEWSKIEMU posadził Nadleśniczy Nadleśnictwa Mrągowo Pan Jarosław BŁYSKUN w towarzystwie Pana Andrzeja DOMAŃSKIEGO. Asystują prezes i wiceprezes STWP pani Joanna LITWINEK i płk. dypl. w st. spocz. Stefan GOJŁO.

Posterunek Honorowy przy zasadzonym Dębie Pamięci objęli: Sławomir LENKIEWICZ i Tomasz DOBREŃKO z Nadleśnictwa Mrągowo.

mjr Teofil BRZozowski

Mjr **Teofil BRZozowski** urodził się 31 marca 1896 w Koluszkach. Od 1918 w Wojsku Polskim. W składzie 7 batalionu telegraficznego brał udział w wojnie 1920. Od 1923 służył w 1 pułku łączności w Zegrzu w stopniu porucznika (starszeństwo z dniem 1 czerwca 1923 i 9 lokatą w korpusie oficerów łączności). Później został przeniesiony do Szefostwa Inżynierii Okręgu Korpusu Nr VIII w Toruniu. We wrześniu 1933 został przeniesiony do Dowództwa Okręgu Korpusu Nr VIII w Toruniu. W 1938 r. był już przeniesiony do korpusu oficerów administracji, grupa administracyjna. Na stopień kapitana został awansowany ze starszeństwem z dniem 19 marca 1939 w korpusie oficerów administracji, grupa administracyjna. W tym czasie pełnił służbę w Kadrze 3 batalionu telegraficznego w Grodnie na stanowisku oficera mobilizacyjnego.

W czasie kampanii wrześniowej 1939, po agresji ZSRR na Polskę, wzięty do niewoli radzieckiej w okolicach Stanisławowa. W grudniu 1939 r. figurował na listach jeńców osadzonych w Kozielsku. Między 3 a 5 kwietnia 1940 r. został przekazany do dyspozycji naczelnika Zarządu NKWD Obwodu Smoleńskiego. Między 4 a 7 kwietnia 1940 r. zamordowany w lesie katyńskim przez funkcjonariuszy Obwodowego Zarządu NKWD w Smoleńsku oraz pracowników NKWD przybyłych z Moskwy na mocy decyzji Biura Politycznego KC WKP(b) z 5 marca 1940 r. Ofiary tej zbrodni grzebano w bezimiennych mogiłach zbiorowych, gdzie od 28 lipca 2000 r. mieści się oficjalnie Polski Cmentarz Wojenny w Katyniu. W miejscu tym prowadzone były ekshumacje i prace archeologiczne. W 1943 r. jego ciało zostało zidentyfikowane w mundurze w toku ekshumacji nadzorowanych przez Niemców pod numerem 196 – dosł. określony jako Berzowski Teofil (raport dzienny z 13 maja 1943). Figuruje na liście Komisji Technicznej PCK pod numerem 01961.

Był żonaty z Zofią z Wybranowskich, z którą miał córki Danutę i Teresę.

5 października 2007 r. Minister Obrony Narodowej Aleksander Szczygło mianował go pośmiertnie na stopień majora. Awans został ogłoszony 9 listopada 2007 w Warszawie, w trakcie uroczystości „Katyn Pamiętamy – Uczcijmy Pamięć Bohaterów”.

WYBRANE OBSZARY DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA TRADYCJI WOJSKA POLSKIEGO W RAMACH ŚWIĄT I UROCZYSTOŚCI

ŚWIĘTO NIEPODLEGŁOŚCI 11 LISTOPADA

Stowarzyszenie Tradycji Wojska Polskiego odgrywa bardzo ważną rolę w kultywowaniu pamięci historycznej oraz patriotycznych tradycji związanych z obchodami **Święta Niepodległości 11 listopada**. Członkowie stowarzyszenia aktywnie włączają się w przygotowanie i organizację uroczystości patriotycznych, współpracując z władzami samorządowymi, jednostkami wojskowymi, szkołami oraz organizacjami społecznymi. Udział stowarzyszenia w obchodach 11 listopada jest wyrazem troski o zachowanie narodowej tożsamości, sprawia także, że Święto Niepodległościowe pozostaje nie tylko rocznicą historyczną, ale również żywą lekcją patriotyzmu i wspólnoty.

Uroczysty capstrzyk z okazji Święta Niepodległości na Placu Marszałka Józefa Piłsudskiego w Mrągowie.

Składanie w iążanki kwiatów przez delegację STWP: Prezes Jolantę LITWINEK, Wiceprezesa płk. dypl. w st. spocz. Stefana GOJŁO, mjr w st. spocz. Mariusza WYSZKOWSKIEGO.

Dr hab. Wiesław Bolesław ŁACH i dr hab. Halina ŁACH z wykładami o niemieckim zagrożeniu niepodległości Polski w 1919 r. oraz granicy i pogranicza z Prusami w okresie II RP.

ŚWIĘTO WOJSKA POLSKIEGO 15 SIERPNIA

Stowarzyszenie Tradycji Wojska Polskiego aktywnie uczestniczy w obchodach Święta Wojska Polskiego, oddając hołd żołnierzom wszystkich pokoleń, którzy swoją służbą i poświęceniem bronili niepodległości i suwerenności Rzeczypospolitej. Dla członków stowarzyszenia jest to szczególna okazja do podkreślenia znaczenia tradycji wojskowych oraz ciągłości pamięci o bohaterach polskiego oręża.

Udział stowarzyszenia w obchodach Święta Wojska Polskiego jest wyrazem szacunku wobec służby żołnierskiej oraz troski o zachowanie dziedzictwa narodowego. Dzięki tej działalności pamięć o żołnierzach i ich dokonaniach pozostaje żywa w świadomości lokalnej społeczności i kolejnych Polaków.

Przemówienie w ygłasza Burmistrz Miasta Mrągowo - Pan Jakub DORACZYŃSKI.

Przemówienie w ygłasza Prezes Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego płk dypl. w st. spocz. Stefan GOJŁO.

Przemówienie w ygłasza Zastępca Komendanta WOSzK mjr Jakub WÓJCICKI.

Poczet flagowy wystawiony przez żołnierzy 15 Giżyckiej Brygady Zmechanizowanej im. Zawiszy Czarnego.

Wyróżnieni statuetką „Niezapominajki” członkowie STWP: Joanna LITWINEK, Andrzej MOTYKA i Grzegorz SŁOMKOWSKI w towarzystwie Burmistrza Miasta Mrągowo Pana Jakuba DORACZYŃSKIEGO.

Rekreacja.

Żołnierski poczęstunek.

1 WRZEŚNIA – ROCZNICA WYBUCHU II WOJNY ŚWIATOWEJ

Stowarzyszenie Tradycji Wojska Polskiego aktywnie uczestniczy w obchodach rocznicy wybuchu II wojny światowej, oddając hołd żołnierzom oraz cywilnym ofiarom jednego z najtragiczniejszych wydarzeń w historii Polski i Europy. Udział w tych uroczystościach jest wyrazem pamięci o bohaterach września 1939 roku oraz o wszystkich, którzy w latach wojny walczyli o wolność i niepodległość Ojczyzny.

W ramach obchodów stowarzyszenie uczestniczy w apelach pamięci, ceremoniach składania kwiatów i zapalania zniczy przy pomnikach oraz miejscach pamięci narodowej, a także w spotkaniach o charakterze historycznym i edukacyjnym.

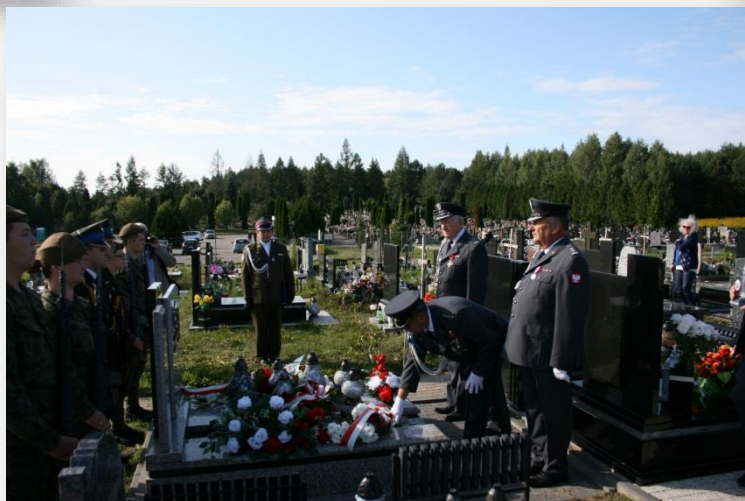
Upamiętnienie grobów weteranów

Upamiętnienie grobów weteranów: ppor. Józefa POŻARECKIEGO i ppor. Józefa SPIŻARNEGO, kpt. Pawła JANSĄ, kpt. Antoniego JABŁOŃSKIEGO, żołnierzami związanymi z Mragowem.

Uczestnicy uroczystości patriotycznej.

Delegacja Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego.

*Zamykając tę publikację, nie stawiamy kropki, lecz raczej średnik – **znak kontynuacji**.*

Historia koszar to nie tylko kronika dat, zmian dowództwa czy ewidencja budynków. To przede wszystkim opowieść o ludziach, którzy te mury wypełniali służbą, obowiązkiem, marzeniami i życiem.

Tablice pamiątkowe, które mijamy na co dzień, przypominają o konkretnych nazwiskach i czynach, nie pozwalają im zatonąć w nurcie mijającego czasu. Jednak to Dęby Pamięci niosą ze sobą najsilniejszy przekaz tradycji – symbolu siły i charakteru dawnych pokoleń, pamięci- przypomnieniem, że historia jest procesem ciągłym i przyszłości- składaną obietnicą, że wartości za które walczyli nasi poprzednicy, będą miały gdzie rosnąć.

Dęby, które dziś są małe, za kilkadziesiąt lat będą potężnymi świadkami nowych czasów, tak jak mury tych koszar są świadkami minionego stulecia.

Wyrazy wdzięczności

Składamy serdeczne podziękowania wszystkim osobom i instytucjom, które z życzliwością i zaangażowaniem wspierają działalność Stowarzyszenia Tradycji Wojska Polskiego oraz inicjatywy służące pielęgnowaniu pamięci historycznej.

Szczerze doceniamy i dziękujemy władzom samorządowym za przychylność, zrozumienie i współpracę przy realizacji przedsięwzięć upamiętniających żołnierzy oraz ofiary Zbrodni Katyńskiej. Dziękujemy również dyrektorom, nauczycielom i młodzieży szkolnej za uczestnictwo w uroczystościach patriotycznych oraz przyswajanie wartości płynących z historii.

Słowa uznania kierujemy także do organizacji pozarządowych, instytucji, społeczników i wszystkich ludzi dobrej woli, którzy poprzez swoją obecność, pomoc i współpracę przyczyniają się do utrwalania pamięci o bohaterach naszej Ojczyzny oraz troski o miejsca pamięci.

*Stowarzyszenie Tradycji Wojska Polskiego działa jako **organizacja pożytku publicznego**, której celem jest pielęgnowanie tradycji Wojska Polskiego, kształtowanie postaw patriotycznych oraz upamiętnianie wydarzeń i bohaterów naszej historii. W ramach swojej działalności realizujemy liczne projekty edukacyjne, historyczne i społeczne, skierowane zarówno do młodzieży, jak i do lokalnej społeczności. Realizacja tych przedsięwzięć możliwa jest dzięki zaangażowaniu członków stowarzyszenia, współpracującym instytucjom publicznym oraz życzliwości osób, które wspierają nasze działania.*

*Dlatego będziemy bardzo wdzięczni za **przekazanie 1,5% podatku** na rzecz naszej organizacji (KRS 0000458920). Ten prosty gest nie kosztuje podatnika, a dla stowarzyszenia stanowi realne wsparcie umożliwiające dalsze prowadzenie działalności społecznej, edukacyjnej i patriotycznej.*

Autorzy:

Grzegorz SŁOMKOWSKI

Janusz ZAKRZEWSKI